

Maanedsoversigt over Plantesygdomme.

300. — September 1948.

Der blev for September Maaned modtaget Beretninger fra 64 Mødarbejdere; endvidere blev der besvaret 404 Forespørgsler.

Luftens Middeltemperatur laa indtil henimod d. 18. omtrent paa Normalen, der er 11—13°, først i Maaneden dog et Par Grader over denne; derefter faldt Temperaturen betydeligt og laa sidst i Maaneden et Par Grader under Normalen.

Nedbøren blev meget stor og var for Tiden 1.—25. for hele Landet 65 mm mod Maanedens Normal paa 57 mm. Nedbør faldt over hele Maaneden, og de største Mængder maalt i Tiden 12.—25. i Jylland, medens der paa Øerne i samme Tidsrum faldt under Maanedens Normal, i Nordøstsjælland og paa Bornholm endda blot henved Halvdelen af Normalen. Landsdelene fik for Tiden 1.—25. følgende Nedbørsmængder i mm med Normalen i (): Vendsyssel 94 (53), Vestjylland 110 (67), Midtjylland 104 (62), Østjylland 85 (55), Syddanmark 85 (69), Sønderjylland 73 (69), Fyn 49 (53), Midt- og Vestsjælland 30 (48), Nordøstsjælland 28 (52), Sydøstsjælland og Møn 33 (49), Lolland og Falster 33 (51) og Bornholm 21 (58).

SYGDOMME PAA LANDBRUGSPLANTER. BÆLGPLANTER.

Kløverens Knoldbægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*). Trods særdeles frodig Rødkløver i Udlægsmarken samt stor Nedbør og Varme, synes Svampen ikke at have været fremtrædende. Af ialt 46 Beretninger skrives i 39 om ubetydelige Angreb og i de øvrige 7 om svage Angreb. Angreb blev iagttaget hos unge Lucerneplanter (Aage Madsen, Stevns) samt paa Rødkløver stærkt Angreb sidst paa Maaneden og svagt paa Sneglebælg (Helge Rasmussen, Nordfalster).

Almindelig Meldug (*Erysiphe polygoni*) var yderst almindelig i Rødkløver i Udlægsmarker, og Markerne havde undertiden et graat Ud-

seende. Angrebene synes dog hovedsagelig at have været svage; af ialt 46 Beretninger skrives blot i 9 om intet eller ubetydeligt Angreb, i 2 om sjældne, men i 35 om almindelige Angreb, og af disse i 18 om svage og i 17 om stærke Angreb. Svampen synes ikke at have hemmet Kløverens Vækst særlig meget.

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*). Fra Vestlolland meldes om stærke Angreb af denne Svamp hos treaarig Lucerne paa to Ejendomme (H. H. Holme Hansen, Sakskøbing).

BEDEROER.

Virus-Gulsot synes, med enkelte Undtagelser, ikke at have bredt sig stærkt i Løbet af Maaneden, og Angrebene var som Helhed svage, omend i adskillige Egne almindelige. Af ialt 46 Beretninger skrives i 8 om ubetydelige Angreb, i 14 om sjældne og heraf i 12 om svage og i 2 om stærke Angreb samt endelig i 24 om almindelige, hvoraf i 20 om svage og i 4 om stærke Angreb. Angrebsstyrken synes vel at kunne svinge en Del fra Egn til Egn, men Hovedindtrykket for hele Landet er, at Skadevirkningen paa Udbyttet af første Aars Roer ikke er stor. »Kan næsten findes i alle Bederoemarken, men det er længe siden, at Bederoetoppen i al Almindelighed er saa kraftig, sund og grøn som i Aar, saa nogen større Skade gør Gulsoten ikke i Aar« (J. Vang, Ejby, Fyn).

Storm blev Aarsag til ret stor Ødelæggelse af Bladene, der blev flængede og fra omkring Midten af Maaneden viste mange visne Bladdele.

Tørforraadnelse (Borbrist) konstateredes hos indsendte Roer.

KAALROER, KAAL OG ANDRE KORSBLOMSTREDE.

Mosaiksyge konstateredes hos indsendte Kaalroer; fra Skælskør-egnen meddeles: »alle Korsblomstrede Marker er næsten helt ødelagte af Mosaiksyge, som har standset Væksten af Kaalroer og Turnips helt« (H. Wraae-Jensen).

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Tørforraadnelse paa Knoldene synes at have været ret udbredt og ofte almindelig, men blot undtagelsesvis med stærke Angreb. Af ialt 46 Beretninger skrives i 10 om ubetydelige Angreb, i 13 om sjældne, hvoraf i 11 om svage og i 2 om stærke samt i 23 om almindelige og heraf i 15 om svage og i 8 om stærke Angreb. Angrebet synes navnlig at forekomme hos middelsildige og sildige Sorter, f. Eks. er dette almindeligt hos Up to date, men sildige Sorter, der blot blev svagt angrebet paa Toppen ved det sildige og svage Skimmelangreb i August, viser ogsaa en Del Tørforraadnelse. I flere Beretninger skrives om Betydning af at dræbe Toppen saaledes: »vi bør finde bedre Midler til at dræbe Toppen« (S. Nørlund, Aulum). De meget store Nedbørsmængder i August og September har utvivlsomt ført forholdsvis store Mængder Smitstof ned til Knoldene, navnlig i Jylland, men dette synes ikke at være sket i f. Eks. Nordøstsjælland (H. E. Jensen,

Hillerød; G. Lykke Pedersen, Frederikssund), hvor September Maanedes Nedbør blot var omkring Halvdelen af Normalen. Ved Modtagelse af Eksportkartofler (Bintje) ved Aalborg Havn var over Halvdelen af Partierne stærkt eller svagt angrebet (Jens Esp. Sørensen).

Vaad Forraadnelse (Bakteriose) synes ikke endnu at være almindelig, skønt man maa frygte, at en Del Kartoffler var vaade ved Kuling. Angrebene var hyppigst sjældne og svage; af ialt 46 Beretninger skrives i 25 om ubetydelige Angreb, i 15 om sjældne og svage samt i 6 om almindelige og svage Angreb.

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) konstateredes paa indsendt Knoldprøve, og fra Holbækegnen skrives om almindelige, svage og stærke Angreb (Chr. Christensen).

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PAA HAVEBRUGSPANTER.

Besvarelse af 20 af de udsendte Skemaer har givet nedenstaaende Resultat:

Sygdomme paa Havebrugsplanter	Intet Angreb el. ubet.	Angreb sjældne		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Æbleskurv	1	2	4	10	5
Pæreskurv	2	2	2	12	3
Gul Monilia paa Æble	1	5	2	11	3
Gul Monilia paa Pære	4	8	1	8	0
Hindbærstængelsyge	1	0	1	12	5
Filtrust - Solbær	5	3	2	5	0
Selleri-Bladpletsyge	1	4	1	9	4
Kartoffelskimmel - Tomat	2	1	2	6	8
Rosen-Straaleplet	1	3	1	3	11
Chrysanthemumrust	6	0	0	1	0

FRUGTTRÆER OG FRUGTBUSKE.

Æbleskurvens (*Fusicladium dendriticum*) Optræden er forskellig i de forskellige Dele af Landet. Paa Esbjerg-Vardeegnen er den meget godartet (E. Christiansen, M. Sørensen). Fra Himmerland skrives, at Æbleskurv er iagttaget forskellige Steder paa Boiken, hvor den i den sidste Tid har bredt sig meget stærkt, næsten eksplosionsagtigt, paa Træer, som er sprøjtet sidste Gang i August (Chr. Oksen). I Hillerød er der i en Privathave sprøjtet 5 Gange og pudret een Gang, og Resultatet er blevet, at Frugten er praktisk talt fejlfri, medens et ubehandlet Træ er stærkt angrebet af Skurv (H. E. Jensen). I Maribo Amt standsede Skurvens Ud-

bredelse omkring 1. September, Sensommerskurven er sjælden (Sander Nielsen). Fra Falster skrives, at der er ingen nye Angreb, i det hele næsten intet Angreb i Sommer (Georg Jensen). Paa Blangstedgaard er der lidt Senskurv i pudrede Træer, men ellers findes saa godt som ingen Skurv (Hans Christensen). Ved Gram er der temmelig megen Skurv paa Vinterfrugterne (A. Diemer). Fra Østjylland skrives, at hvor der har været sprøjtet nok, har Skurven ikke været noget særligt Problem (K. M. Hove). Ved Gørlev er der megen Skurv, hvor der ikke er sprøjtet sent (P. Rasmussen). Paa Vejrhø er der meget stor Virkning af Sprøjtning før Blomstringen; hvor der blev sprøjtet med et Svovlpræparat, er der 75 % mindre Skurv, end hvor der ikke er sprøjtet før Blomstringen. Efter Blomstringen er der sprøjtet ens (Aton Andersen).

Fra Salling og Fjends Herred skrives, at det ikke har kunnet konstateres, at Skurven har bredt sig videre de sidste Par Maaneder. Angrebene varierer meget i Styrke, men det kan vistnok siges, at Skaden er blevet mindre end ventet efter det pludselige og stærke Angreb i Juni (Frode Olesen). Fra Roskilde skrives ligeledes, at Angrebet er mindre end ventet (G. Mayntzhusen).

Som Helhed maa det vistnok siges, at Æbleskurven ikke er særlig slem, men dog findes de fleste Steder i varierende Grad. Som Helhed er der langt mere Skurv i Aar, end der var i Fjor.

Pæreskurv (*Fusicladium pirinum*) har ved Gørlev vist sig med mange stærke Angreb, som er kommet sent (P. Rasmussen). Fra Mariibo Amt, Østjylland, Esbjerg og Gram skrives, at Pæreskurven er godartet (Sander Nielsen, K. M. Hove, E. Christiansen, A. Diemer). Fra Nordjylland skrives derimod, at det ser ud til, at Skurven har været ret almindelig, da der har været lidt Skurv paa mange Udstillingspærer (A. S. Lundstein).

Gul Monilia (*Monilia fructigena*) optræder ret godartet, dog kan der findes en Del Angreb paa Nedfaldsfrugt.

Hindbær-Stængelsyge (*Didymella applanata*) har optraadt med stærke Angreb i Salling og Fjends Herred, men som Regel klarer Planterne sig og giver en pæn Afgrøde. Iøvrigt synes Stængelsygen at være almindelig, men ikke ondartet (Frode Olesen).

Filtrust (*Cronartium ribicola*) findes adskillige Steder, men kun fra Mariibo Amt meldes denne Gang, at Angrebene er stærke og almindelige, se ogsaa sidste Maanedsoversigt.

KØKKENURTER.

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria api*) er gennemgaaende godartet i Aar, omend der findes stærke Angreb rundt omkring særlig i den senere Tid.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) er meget udbredt paa Frilandstomater, hvoraf kun faa er anvendelige, hvor der ikke er sprøjtet.

Graaskimmel (*Botrytis allii*) er meget ondartet paa Spiseløg, som raadner stærkt nu under Opbevaring, selv hvor de er tørrede godt. Vi har

hidtil særlig hørt om Angrebet paa Skalotter, men det kan skyldes Tilfældigheder, at der ikke er meldt om Tilfælde med Angreb paa Kepaløg.

Aspargesrust (*Puccinia asparagi*) optræder ret stærkt paa Spangsbjerg Forsøgsstation, hvor Angrebet begynder i en ung Plantning (E. Christiansen).

PRYDPLANTER.

Rosen-Straaleplet (*Diplocarpon rosae*) er mange Steder en alvorlig Plage for Roserne, som ofte staar næsten bladløse. Fra Roskilde skrives, at ubehandlede Roser staar med næsten nøgne Stængler, men med gennemført Sprøjtning med forskellige Kobbermidler staar de fleste Sorter med fint Løv (G. Mayntzhusen).

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LANDBRUGSPLANTER.

BÆLGPLANTER.

Stængelaal (*Tylenchus dipsaci*). Om Angreb af vekslende Styrke paa Bælgplanter melder 8 Beretninger, medens der i 10 skrives, at Angreb ikke er bemærket eller har været helt uden Betydning. Fra Nordøstfalster skrives, at et Par Angreb i Rødkløver synes at brede sig stærkt for Tiden (Helge Rasmussen). Paa Nyborgegnen er fundet en Del Angreb (M. Bjerg), og ved Odense er set et ondartet Angreb i Lucerne til Frø (N. Mariegaard). Ved Skærbæk maatte Lucerne pløjes om paa Grund af Angreb (V. Johnsen).

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*). Se Diverse.

Lucernens Rodgnaver (*Otiorrhynchus ligustici*). Paa Langeland fandtes et stærkt Angreb i Lucerne. Det viste sig som afgrænsede Pletter i Marken (H. P. Andersen).

Kløversnudebiller (*Apion spp.*). Fra Ulstrup skrives, at Angrebene synes at have været en Del værre end normalt og hist og her ødelæggende (H. P. Nielsen). Om Angreb paa det nye Udlæg meldes fra Faaborgegnen (J. Lindgaard) samt fra Vestfyn (J. Vang).

BEDEROER.

Roeaal (*Heterodera schachtii*). Fra Nyborgegnen skrives om et stærkt Angreb i en Runkelroemark (M. Bjerg).

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*). Se Diverse.

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Paa Sjælland, Lolland-Falster og Fyn er Angreb saa godt som helt udeblevet, og fra Jylland meldes der kun om Angreb i et enkelt Tilfælde (Vald. Johnsen, Skærbæk), men de betegnes som sjældne og betydningsløse.

KAALROER, KAAL o. a. KORSBLOMSTREDE.

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*). Fra Maribo Amt skrives om al-

mindelige og kraftige Angreb paa unge Planter til Frøavl (Sander Nielsen).

Jordlopper (*Phyllotreta spp.?*). Fra Faaborg skrives, at der enkelte Steder var stærke Angreb paa den nye Kaalroetop. Jordlopperne var til Stede i lige saa stort Antal som i Foraaret (J. Lindgaard).

Kaalbladhveps (*Athalia spinarum*). Stærke Angreb er konstateret i alle Egne af Landet, kun i 8 Beretninger skrives, at Angreb ikke er set, i 4 betegnes de som svage, mens de i 23 karakteriseres som stærke, i mange Tilfælde endog som ødelæggende. Fra Frederikssund: »Har optraadt ondartet i Turnips- og Kaalroefrømarker. En Mark med Knudekaal til Frø har maattet pløjes om. Bladan og DDT ser ud til at virke godt« (G. Lykke Rasmussen), og fra Skælskøregnen: »Stærke Angreb paa enkelte Lokalteter« (H. Wraae-Jensen).

Fra Falster: »Ret stærke Angreb paa Hvidkaal, dog kun pletvis. Stærke Angreb paa Peberrod. DDT synes at have virket godt (Pudring een Gang« (Georg Jensen). Fra Vestfyn (J. Vang) meddeles ogsaa om Virkning ved Anvendelse af DDT.

Fra Haderslev: »Kaalbladhvepsen har gjort umaadelig Skade paa næsten hver eneste Sennepsmark og nedsat Udbyttet til det halve. Der kan være Pletter i Marken, hvor der slet ingen Frø er« (Fr. Nielsen), og fra Kolind: »I enkelte Marker var der meget stærke Angreb. Sprøjtning med DDT hjalp godt. Kaalroer ved Siden af de angrebne Marker var ikke angrebet« (E. Staunskjær), og fra Aulum: »Ondartede Angreb paa Sennep flere Steder« (S. Nørlund). Fra Silkeborgegnen er der ogsaa iagttaget Angreb paa Turnips og Sennep, mens Kaalroemarken, der var Nabo til de angrebne Marker, ikke var angrebet (J. J. Søndergaard). Fra Malling: »En Kaalroemark og især en Mark med Fodermarvkaal saaet i Juli var stærkt angrebet først i Maaneden« (Harald Jensen).

Kaalorme (*Pieris brassicae* og *rapae*). Angrebene har gennemgaaende været af ringe Omfang og Styrke. I 10 Beretninger meldes, at Angreb af Betydning ikke er set. 17 Indberetninger melder om Angreb, der dog kun lokalt og særlig paa lune Steder har haft større Skadevirkning. Fra Gjørlev skrives: »Der har været smaa Angreb i Rød- og Hvidkaal. De blev bekæmpet med Gesarol« (P. Rasmussen). Fra Samsø: »Det kolde og fugtige Vejr i Maanedens sidste Halvdel syntes ganske at have standset de flere Steder ret ondartede Angreb« (P. Riis Vestergaard). Fra Falsters Frugtplantage: »Kun svage Angreb. Larverne blev meget hurtigt angrebet af Svamp. Levende Larver er næsten en Seværdighed« (G. Jensen). Fra Gram: »Slem i lune Haver, men nu begynder Folk at bruge DDT og gennemgaaende i Tide« (A. Diemer). Fra Skærbæk: »Først paa Maaneden saa det ud til, at dette Skadedyr vilde hærge meget stærkt i Kaalroemarkerne, men omkring Maanedens Midte regnede det hver Dag, hvilket sikkert bevirkede, at Skadedyrets Snyltesvamp bredte sig, saa Angrebet ikke fik saa stor Betydning« (V. Johnsen). Fra Spangsbjerg: »En Del Angreb, som dog hurtigt blev bragt til Ophør ved Anvendelse af DDT« (E. Christiansen).

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). 7 Indberetninger melder, at der ikke er set Angreb af Betydning i Kaalroerne, medens der i 18 skrives om Angreb af vekslende Styrke. De tidligere Angreb af Kaallus samt den udbredte Forekomst af Mosaiksyge gør det ofte vanskeligt at bedømme Skadevirkningen. Fra Skælskør skrives: »Stærke Angreb almindelig udbredt paa Kaalroer« (H. Wraae-Jensen). Fra Samsø: »Den ny Top, der fremkom efter Nedvisning paa Grund af Tørke og Kaallus, viser ingen Steder Angreb af Krysesyge« (P. Riis Vestergaard). Fra Fyn: »Meget ondartet i Turnipsmarker. I Frømarker (Kaalroer, Turnips) er det ogsaa galt. Der er ingen Grøde i dem« (N. Mariegaard). Fra Vestfyn: »Har gjort deres til at forværre Udseendet af Kaalroemarkerne, der næsten var slaæet ud af Tørken og Lusene, men ødelæggende er Angrebene ikke« (J. Vang). Fra Vejle: »Krusesygegalmyggen og Kaallusene i godt Samarbejde har de sidste Uger gjort megen Skade i mange Kaalroemarkere« (N. Chr. Stentoft). Fra Rønde: »Stærke Angreb, der dog i nogen Grad blev skjult af de kraftige Angreb af Kaallus« (Nørgaard Pedersen). Fra Fjerritslev: »Der er forbavsende lidt Krusesyge heroppe, og Halsforraadnelsen, der ellers er saa almindelig paa denne Tid, er næsten udeblevet« (R. Sørensen).

Fra Lolland-Falster skrives om flere meget stærke Angreb paa Rosenkaal til Frø 1949 (S. Sørensen). Fra Esbjerg-Varde: »De første Symptomer synes i Aar at have vist sig senere end saa ofte før. Her antagelig i første Halvdel af August. Angrebene er ikke saa omfattende, som vi plejer at have dem. Skaden er først iagttaget i Løbet af September« (M. Sørensen).

Kaalfluelarver (*Chortophila brassicae* og *floralis*). I 14 Beretninger skrives, at Angreb ikke er set eller har været uden Betydning. Angreb af Betydning omtales kun i 7 Indberetninger, og kun lokalt har de været stærke. Fra Gjørlev skrives om nogle faa Angreb i Blomkaal (P. Rasmussen). Fra Nyborg skrives, at Angreb er almindelige i Kaal og Kaalroer (M. Bjerg). Fra Hjerm-Ginding: »Enkelte Iagttagelser af stærke Angreb i Kaalroer« (A. Toft Andersen). Fra Kolind: »I næsten alle Marker har der været Angreb, men udover paa forholdsvis faa Planter er der ikke sket større Skade« (E. Staunskjær). Fra Ulfborg: »I et Par Kaalroemarkere har jeg set ret stærke Angreb« (N. Stigsen). Fra Fjerritslev: »I Forhold til 1947 er Angrebet uden Betydning« (R. Sørensen). Fra Skærbæk: »Angreb er set, men de har tilsyneladende ikke været saa slemme« (V. Johnsen).

KARTOFLER.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Fra Frederikssund skrives: »Dette Skadedyr optræder meget ondartet i mange Kartoffelmarker og er meget ofte Aarsag til, at et Parti Kartoffler maa kasseres til Eksport« (G. Lykke Pedersen).

Om stærke Angreb i Kartoffelmarker meldes endvidere fra Falster (H. Rasmussen) og Faaborg (J. Lindgaard).

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*). Se Diverse.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se Diverse.

SKÆRMPLANTER.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se Diverse.

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). I 7 Beretninger skrives der, at Angreb ikke har været til Stede, i 10 betegnes de som svage og uden Betydning, mens der i 4 Tilfælde omtales ret kraftige Angreb. Saaledes skrives fra Gørlev: »Der har været en Del slemme Angreb, hvor der ikke er gjort noget for at bekæmpe Fluene« (F. Rasmussen), og fra Nordøstfalster: »En Del Skade af Gulerodsfluens Larver, der har været observeret hele Sommeren, og ved den nu forestaaende Optagning skal det nok vise sig at en Del af Rødderne er ubrugelige« (Holger Rasmussen). Fra Blangstedgaard ved Odense: »I tidligt saaede Gulerødder forefindes ret kraftige Angreb, mens der i de senere saaede Rødder næsten ingen Angreb findes« (Hans Christensen). Fra Gram: »I gamle Haver er det næsten umuligt at dyrke Gulerødder uden Forholdsregler mod Fluene« (Diemer).

SKADEDYR PAA HAVEBRUGSPLANTER.

FRUGTTRÆER OG FRUGTBUSKE.

Bladlus (*Aphididae*). Paa Frugttræerne er Bladlusene i det store og hele forsvundet nu. Fra Blangstedgaard skrives saaledes: »Synes saa godt som fuldstændig forsvundet paa alle de dyrkede Planter« (H. Christensen). Fra Gram: »Ved at uddø for i Aar. Kun paa helt unge Træer og paa Grundstammerne i Planteskoler er der Angreb af Betydning« (A. Diemer). Fra Gørlev: »Der har været en Del Lus paa unge Træer. Bekæmpet med Gesarol« (P. Rasmussen).

Blodlusen (*Schizoneura lanigera*). Fra Maribo skrives: »Blodlusen har formået sig ret stærkt i Eftersommeren. Enkelte Steder maa Angrebet betegnes som middelsvært« (Sander Nielsen). Fra Blangstedgaard: »Har ikke udviklet sig væsentlig i Løbet af September« (H. Christensen). Fra Aabyhøj: »Er nu forsvundet (gaaet i Vinterhi)« (N. Gram). Fra Gørlev: »Enkelte Angreb paa Espalier« (P. Rasmussen).

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*). Se Diverse.

Nøddesnudebillen (*Balaninus nucum*). I en større Have paa Randersegnen var alle Nødder angrebet. Anbefalede omgaaende Afplukning og Afbrænding af alle Nødder (N. Gram).

Frugttræbladhvepsen (*Eriocampoides limacina*). Fra Maribo skrives om Angreb paa Æble, Pære og Seljærn. Enkelte Steder har Angrebet været saa kraftigt, at der har været Tale om Skadevirkning (Sander Nielsen).

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Der klages meget lidt over Angreb i Aar. Fra en Plantage paa Vejro skrives, at kun 1 % af Æblerne var angrebet (Aton Andersen). Svage Angreb er som sædvanlig almindelige.

Blommevikleren (*Laspeyresia funebrana*). Fra Vejle skrives: »Alle Frugter paa Svedskeblomme angrebne. Paa en Del af Frugterne opdager man først Larven, naar Blommerne er flækkede« (N. Gram). Fra Gram: »Har været slem i Mirabellerne, men det er jo slut for i Aar« (A. Diemer). Andre Meddelelser om Angreb af Betydning foreligger ikke.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Der er kun indløbet 7 Beretninger om Angreb. Fra Gjørlev skrives, at Angreb har været slemme paa Cox' Orange (P. Rasmussen). Fra Falsters Frugtplantage: »Stærk Æglægning flere Steder i Plantagen, særlig paa Bodil Neergaard« (G. Jensen). Fra Maribo: »Den sidst forløbne Maanedes kølige og regnfulde Vejr har decimeret Miderne betydeligt, men der er dog stadig tilstrækkeligt til at efterlade store Mængder Vinteræg« (Sander Nielsen). Fra Blangstedgaard: »Kan findes næsten overalt, men Angrebet er svagt og tilsyneladende uden Betydning for Træerne« (H. Christensen). Fra Gram: »Nærmest regnet væk« (A. Diemer). Fra Spangsbjerg: »Lidt Angreb paa nogle faa, svagt voksende, gamle Trær« (E. Christiansen). Fra Salling: »Midernes Antal var ved Maanedens Begyndelse betydeligt. Det er mit Indtryk, at de langsomt er døet ud i Løbet af September. Endnu kan der dog findes saavel Mider som Sommeræg« (F. Olesen).

KØKKENURTER.

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*). Se Diverse.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Se Diverse.

DIVERSE.

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*). I 12 Tilfælde skrives, at Angreb ikke er set, 5 betegner dem som svage og helt uden Betydning, mens 10 melder om Angreb af Betydning. Fra Skælskør meldes, at en Lucerne-mark delvis er blevet ødelagt, og at der synes at være stærke Angreb af dette Skadedyr hvert Aar (H. Wraae-Jensen). Fra Abed: »Larverne optræder generende paa Kartoffler og paa nyplantede Trær og Buske. I Marken er der ikke iagttaget nogen Skade« (E. Vestergaard). Fra Fyn: »Roer og Kartoffler er almindeligvis stærkt begnavede« (J. Lindegaard). Fra Sønderjylland foreligger der ogsaa Meddelelser om stærke Angreb. Saaledes skrives fra Haderslev, at de tidligere omtalte Angreb fortsattes i hele September Maaned (Fr. Nielsen), og fra Gram: »Larverne har været slemme ved Jordbærrene mange Steder, navnlig paa de sværere Jorder« (A. Diemer). Endvidere meldes om alvorlig Skade i Planteskoler (M. Surlykke Wistoft). Fra Brørup: »Langs Bøgeskove er Angrebene fortsat meget slemme baade i Bederoer og Kartoffler« (A. Dam Kofoed).

Knoporme (*Agrotis segetum*). 6 Beretninger melder, at Angreb ikke er set, og i 11 karakteriseres de som ubetydelige. 17 Indberetninger skriver om stærke Angreb paa Kartoffler, Roer, Køkkenurter m. m. Fra Frederikssund: »Angrebene ser ud til at være ret almindelige, og navnlig i Kartofflerne bemærkes de ved Sorteringen« (G. Lykke Pedersen). Fra Faaborg: »Kartoflerne er mange Steder meget stærkt beskadiget. Enkelte

Steder har det næsten været umuligt at finde en hel Knold. Unge Kaalroeplanter til Frø var et enkelt Sted stærkt angrebet. Har gode Resultater med Giftklid« (J. Lindegaard). Fra Vestfyn meldes om en Del Skade i nyplantede Jordbær. Cryocid-Klid virkede godt (J. Vang). Fra Voel ved Silkeborg: »Angreb af Knoporme er stærke og almindelige her paa Egnen i Rodfrugtmarker (ogsaa Gulerodsmarkerne). Alle Roer er angrebne« (R. E. Rasmussen). Fra Rønneegnen: »Angreb er almindelige og endog ret kraftige i adskillige Kartoffelmarker« (Nørgaard Pedersen). Fra Salling: »Knoporm har i nogle Tilfælde gjort alvorlig Skade. I visse Haver har de saaledes helt umuliggjort Dyrkning af Kruspersille« (F. Olesen).

PROSPER BOVIEN og PALLE KNUDSEN.

SVAMPEANGREB AF SÆRLIG INTERESSE.

Graaskimmel (*Botrytis cinerea*) paa Kartoffel. I den sidste Halvdel af Juli modtog Oplysningsafdelingen fra Lokalteter spredt over hele Landet Kartoffelstængler, der ved Basis og i hele Stænglens Omkreds havde en blød, brungul Forraadelsesplet, der strakte sig helt ind i Marven. Stænglens Overflade var bekovset med graabrune Hyfer og Knopcellebærere, der paa Spidsen bar Knopcellehoveder. Angrebet fandtes navnlig paa Sorten Bintje, medens andre Sorter, der voksede lige ved Siden af, ikke var angrebet. Ogsaa King Edward angribes dog lejlighedsvis.

Kartoffelstængler med Bevoksning af Graaskimmel (tidligere kaldet Drueskimmel) ses jævnligt henimod det Tidspunkt, da Toppen visner, men Angreb af den ovenfor beskrevne Art forekommer meget sjældent her i Landet paa et saa tidligt Tidspunkt. Kirchner beskriver Angrebet fra Holland i 1893. Ifølge Gram kan man finde Sygdommen paa Kartoffelblade et Par Uger, før Kartoffelskimmelen viser sig. Bladene faar brune, kileformede Pletter. Herfra vokser Svampen ind i Stænglerne og undtagelsesvis ogsaa ind i Blomsterne og Knoldene.

For at undersøge, om Svampen var Aarsag til Misfarvningen, eller om den havde indfundet sig, efter at Stænglerne var ødelagt af andre Aarsager, isoleredes Svampen fra Kartoffelplanter fra to forskellige Lokalteter (Lolland og Vendsyssel), og der foretoges Infektionsforsøg dels paa Bintje, der saa smaat var begyndt at visne, dels paa Up to date i et Læggetidsforsøg med fem Læggetider ($21/4$, $1/5$, $11/5$, $21/5$ og $31/5$). Med Isolatet fra Lolland foretoges Infektionen $27/7$ og med Isolatet fra Vendsyssel $5/8$. Stænglerne saaredes ved, at en Barkflig løftedes, et lille Stykke Agar med Mycel anbragtes under Fligen, og Saaret omvikledes med sterilt, fugtigt Vat og Cellofanpapir. Som Kontrol saaredes nogle Stængler uden at smittes og omvikledes med Vat og Cellofanpapir. Af Bintje smittedes 10 Stængler $27/7$ og 10 Stængler $5/8$, 10 Stængler var usmittede. Af Up to date smittedes 3 Stængler i hvert Forsøgsled (Læggetid) saavel $27/7$ som $5/8$, og der var 4 usmittede Kontrolstængler i hvert Forsøgsled.

25/8 var 7 af de Bintje, der smittedes med Isolatet fra Lolland og alle smittet med Isolatet fra Vendsyssel, overgroet med Graaskimmel omkring Infektionsstedet, og Stænglen var helt raadden. Paa de øvrige 3 samt paa de usmittede fandtes ikke Graaskimmel, men en anden Svamp

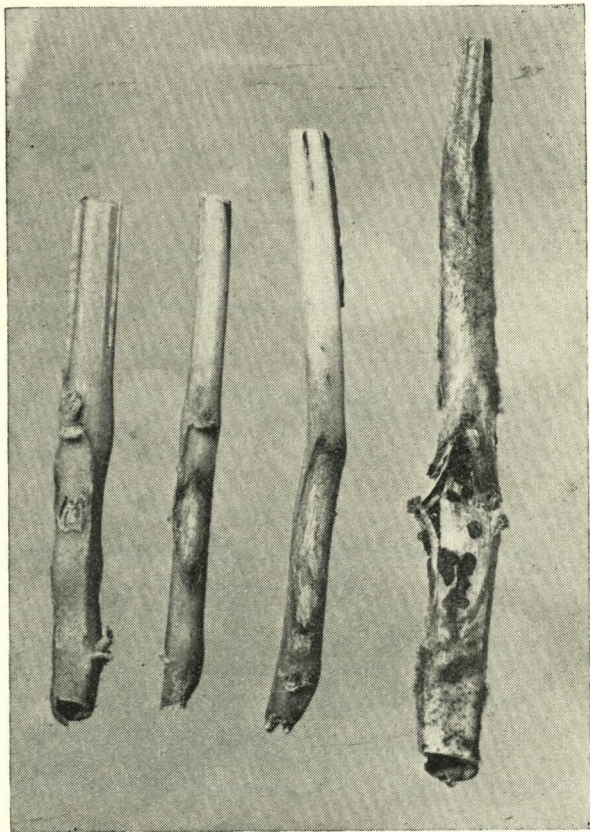


Fig. 5. Til venstre en usmittet Stængel, dernæst 3 Stængler smittet med Graaskimmel.

Vermicularia, der dog sad langt under Infektionsstedet. Enkelte af de usmittede var helt fri for Angreb.

Paa inficerede Stængler af Up to date fra de 3 første Læggetider fandtes blegbrune, indfaldne, sortrandede Saar paa 1,5—18 cm's Længde siddende enten paa Stænglens Infektionsside eller helt omringende dem, hvilket sidste medførte, at Toppen døde. Knopceller fandtes i alle Saarene enten ved Afskæringen af Stænglerne eller efter Henliggen et Par Dage

i fugtigt Kammer. I en Del af Saarene fandtes Sklerotier. Alle usmittede Up to date var sunde.

Paa inficerede Stængler fra de to sidste Læggetider fandtes dels ubetydelige, dels noget større Saar, men Svampen har gennemgaaende slaaet daarligere an paa de sent lagte og mere umodne end paa de mere modne Planter, ligesom den tidlige Sort Bintje var stærkere angrebet end Up to date.

Paa Fig. 5 ses tilvenstre en saaret, usmittet Stængel og derefter tre inficerede Stængler angrebet i forskellig Grad. Paa Stænglen yderst til højre ses Sklerotier og Knopcellebærere med Knopcellehoveder.

Bladangrebet kan hemmes lidt ved Sprøjtning med Bordeauxvædske, ved stærkere Angreb bør Toppen fjernes og brændes.

Fusicladium depressum (Berk. et Brme.) Sacc., der er fundet for første Gang i Danmark paa Frøstængler af Dild i 1942 (i Aarsoversigten for 1942 desværre fejlagtigt kaldet *Fusarium depressum*) optraadte i September i Aar ondartet i en Frøkultur paa Sjælland. Angrebet viser sig som aflange Pletter paa Bladene og mellem Stænglernes Ribber. Pletterne, hvori Svampen udvikles, er først dækket af Overhuden og har et graalig-hvidligt Udseende, senere brister Overhuden og Svampens mørke Hyfer og Knopceller træder frem, hvorved Pletterne faar et mørkebrunt til sortagtigt Udseende.

Svampen er ogsaa iagttaget paa Dild i Lyngby.

Phyllosticta solitaria (E. et E.). Denne Svamp fandtes paa en Æblebladstilk af Sorten Graasten fra Fyn. I Amerika volder den stor Fortræd i Frugtplanterne. Paa Frugterne fremkalder den mørkebrune-sortede Pletter af indtil 2 cm's Størrelse med ru eller stjerneformet til Tider rødlig Rand. Pletterne kan flyde sammen, og der fremstaar dybe Revner i Frugterne. Paa Bladpladerne fremkommer der hvidlige Pletter og paa Midtribbe og Bladstilk mørke, indsinkne Pletter, hvorfra Svampen kan brede sig til Grenene, hvor der dannes kræftagtige Saar.

Svampen bekæmpes ved Fjernelse af de angrebne Grene og hyppige Sprøjtninger med Svovlkalk eller Bordeauxvædske. Fra Amerika angives (Dunegan), at Sprøjtning med et Dimethyldithiocarmate-Middel har haft udmærket Virkning i Styrken $\frac{1}{4}$ kg pr. 100 l Vand.

Foruden i Amerika er *Phyllosticta solitaria* fundet i Holland i 1927 (Van Poeteren) og i Syd-Rhodesia i 1939 (Hopkins). I Argentina og Spanien betragtes Sygdommen som saa alvorlig, at der er Indførselsforbud mod Æbler inficeret med Svampen. I Danmark vil den næppe blive af større Betydning, da dens Optimumstemperatur ifølge Mix ligger ved 26—29° C og Minimumstemperaturen ved 8—12° C. Svampen fandtes kun paa en enkelt Bladstilk blandt de indsendte Blade fra Fyn. Bladene var stærkt gulfarvede; men de Pletter, der er typiske for *Phyllosticta solitaria*-Angrebet fandtes ikke, saa det er tvivlsomt, om det er Svampen, der har forårsaget Gulfarvningen.

GUDRUN JOHANSEN.

SKJOLDLUS OG LIGUSTERLUS

Forsøg med Bekæmpelse.

I Sommeren 1948 er der ved Statens plantepatologiske Forsøg udført et Par smaa Forsøg med nyere Midler til Bekæmpelse af Skjoldlus paa Thuja og Bladlus paa Liguster.

Skjoldlus (*Lecanium sp.*) paa Thuja har i de senere Aar foraarsaget store Ødelæggelser paa Kirkegaarde m. fl. Steder. Thujahække paa Sorgenfri Kirkegaard med stærkt Angreb blev sprøjtet med følgende Midler:

Bladan E 605 f (Parathion-Forbindelse), ved 2. og 3. Sprøjtning tilsat Spredemiddel.

Midol A (666-Emulsion med Pyrethrum).

Midol Tio (666-Emulsion med Azobenzol og Parathion).

1. Sprøjtning udførtes d. 27. Maj. De fleste Skjolde var paa dette Tidspunkt ægfyldte, og intet af Midlerne var i Stand til at hindre Klækningen. Der er ved Opgørelsen set helt bort fra denne Sprøjtning.

2. Sprøjtning er foretaget d. 28. Juli, da Klækningen af Æggene var i Gang, men endnu ikke afsluttet, og endelig er en Del af Forsøget sprøjtet 3. Gang d. 16. August, da alle Æg var klækkede, og Larverne havde sat sig fast paa Skudspidserne. Optælling af levende og døde Skjoldlus foretoges d. 23. August og 2. September med følgende Resultat:

Behandling	sprøjtet, Dato:	% døde	Skjoldlus
		23/8	2/9
Ubehandlet		31	31
Bladan E 605 f, 0,02 %	28/7	100	100
» » »	28/7—16/8	100	
» » 0,04 %	28/7	100	
» » »	28/7—16/8	100	
» » »	16/8	50	78
Midol A 3 %	28/7	33	
» »	28/7—16/8	37	61
» »	16/8	67	79
Midol Tio 0,5 %	16/8	35	94
» 1 %	16/8	90	83

Bladan har i begge Styrker været fuldt effektivt ved 1. Sprøjtning alene, men 19 Dage senere har selv den stærkeste Koncentration været utilstrækkelig. Sprøjtetidspunktet synes saaledes at være af stor Vigtighed.

Midol A har ikke været tilstrækkeligt virksomt, hverken ved en eller to Sprøjtninger.

Midol Tio var ikke medtaget ved 1. Sprøjtning, og Tallene for dette Middel bør derfor sammenlignes med Bladan og Midol A efter 2. Sprøjt-

ning alene. Herefter synes Midol Tio i $\frac{1}{2}$ —1 % Styrke at være paa Højde med Bladan 0,04 %.

Uregelmæssigheder i Tallene kan skyldes, at en Del af de døde Lus falder af før Optællingen.

Bladlus (*Phorodon ligustri*) paa Liguster har været overordentlig udbredte i Sommeren 1948. Sugningen af den paagældende Luseart bevirker, at Bladene rulles sammen, saaledes at det er næsten umuligt at ramme Lusene direkte ved Sprøjtning.

En stærkt angrebet Hæk sprøjtedes 8. Juni med nedennævnte Midler. 10. Juni bedømtes Virkningen ved Optælling af levende og døde Lus paa 100 Blade i hvert Forsøgsled.

<i>Behandling</i>	<i>Antal Lus ialt pr. 100 Blade</i>	<i>% levende Lus i For- hold til ubehandlet</i>
Ubehandlet	2064	100
Nikotin, 0,2 % + Spredemiddel	1504	32
Bladan E 605 f, 0,01 %.....	565	16
» 0,02 %.....	542	3
Midol A 2 %	1271	48

Kun Bladan har givet en tilfredsstillende Virkning, og Forklaringen er formentlig den, at det virksomme Stof i dette Middel trænger ind i Planternes Væv. Dette Forhold er ogsaa omtalt fra forskellige Forsøg i Udlandet.

LARS HAMMARLUND.



